

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.

**KOMENTARZ ZARZĄDU GRUPY LOTOS S.A.
DO WYNIKÓW ZA III KWARTAŁ 2009 ROKU**

Gdańsk, 5 listopada 2009 roku

SPIS TREŚCI

Spis Treści	2
1 Wprowadzenie	3
2 Obszar poszukiwania i wydobycia	5
3 Program 10+	6
4 Program rozwoju sieci stacji.....	7
5 LOTOS Czechowice i LOTOS Jasło.....	8
6 Informacje rynkowe i operacyjne	8
6.1 Rynek naftowy i paliwowy.....	8
6.2 Rynek walutowy	8
6.3 Dane operacyjne.....	8
7 Komentarz do skonsolidowanych wyników Grupy Kapitałowej	9
7.1 Skonsolidowane sprawozdanie z pełnego dochodu.....	9
7.2 Skonsolidowane sprawozdanie z pozycji finansowej	11
7.3 Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	13
8 Wynik operacyjny w podziale na segmenty działalności	13
8.1 Segment wydobywczy.....	14
8.2 Segment produkcji i handlu	15
8.3 Pozostała działalność.....	15
9 Wpływ wyceny zapasów metodą LIFO.....	16

1 WPROWADZENIE

W III kwartale 2009 roku Zarząd Grupy LOTOS S.A. (Grupy LOTOS) prowadził działania zmierzające do realizacji Strategii Grupy LOTOS do 2012 roku w podstawowych segmentach działalności Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. (Grupy Kapitałowej LOTOS):

- Poszukiwań i wydobycia ropy naftowej.
- Produkcji i handlu w zakresie rafinacji ropy i sprzedaży hurtowej produktów przerobu ropy naftowej oraz sprzedaży detalicznej paliw.

W obszarze poszukiwań i wydobycia w III kwartale 2009 roku prowadzona była produkcja ropy naftowej i gazu na złożu B3. Całkowita produkcja ropy naftowej (równa sprzedaży do Grupy LOTOS) wyniosła 28,1 tys. ton i była niższa od produkcji w analogicznym okresie 2008 roku o 25,1 tys. ton (-47,2%). Technologiczne wydobycie ropy naftowej wyniosło w III kwartale 2009 roku 43,5 tys. ton.

W III kwartale 2009 roku w spółce Przedsiębiorstwo Poszukiwań i Eksploatacji Złóż Ropy i Gazu „Petrobaltic” S.A. (Petrobaltic) realizowano prace związane m.in. z eksploatacją złoża B3 i przygotowaniem do rozpoczęcia eksploatacji złoża B8 w IV kwartale 2009 roku.

Spółka LOTOS E&P Norge w III kwartale 2009 roku prowadziła w ramach swoich licencji działania poszukiwawcze, między innymi przeprowadzone zostały badania elektromagnetyczne w koncesji PL515 i badania geochemiczne w koncesji PL503. Spółka uczestniczyła również w rozwoju „Projektu Wydobywczego YME”, w ramach którego w III kwartale prowadzono wiercenie otworów produkcyjnych oraz prace związane z budową platformy produkcyjnej. Zakończenie prac umożliwiające rozpoczęcie produkcji z tego złoża przewidywane jest na II kwartał 2010 roku.

W III kwartale 2009 roku przerobiono 1.514,4 tys. ton ropy, co stanowiło 101,1% wykorzystania projektowych mocy wytwórczych rafinerii Grupy LOTOS w Gdańsku. W rafinerii w Gdańsku w okresie sprawozdawczym przerób ropy naftowej Ural wyniósł 1.484,7 tys. ton (98,0% w strukturze przerobu), ropy naftowej SAHARA – 17,9 tys. ton (1,2% udział w strukturze przerobu), ropy naftowej Aasgard – 4,4 tys. ton (0,3% udział w strukturze przerobu), pozostałych gatunków ropy naftowej 7,4 tys. ton (w tym 0,1 tys. ton ropy Rozewie wydobywanej przez Petrobaltic).

Grupa Kapitałowa LOTOS sprzedała w III kwartale 2009 roku 395 tys. ton benzyn motorowych, 1.030 tys. ton oleju napędowego, 61 tys. ton lekkiego oleju opałowego, 29 tys. ton ciężkiego oleju opałowego, 116 tys. ton paliwa lotniczego, 315 tys. ton asfaltów i 135 tys. ton pozostałych produktów. Sprzedaż detaliczna paliw łącznie na stacjach własnych i partnerskich Grupy Kapitałowej LOTOS wyniosła w III kwartale 2009 roku 166 tys. ton.

W III kwartale 2009 roku prace związane z Programem 10+ koncentrowały się na realizacji zawartych kontraktów wykonawczych.

W raportowanym okresie kontynuowano działania zmierzające do budowy nowoczesnej, ogólnopolskiej sieci stacji paliw LOTOS. Na koniec III kwartału 2009 roku liczba stacji własnych wyniosła 142 (niezmieniona liczba stacji), liczba stacji partnerskich wyniosła 95 (wzrost o 8 stacji), a liczba stacji patronackich – 87 (spadek o 2 stacje). Liczba podpisanych umów franczyzowych wyniosła 108.

W III kwartale 2009 roku średni poziom notowań ropy Brent (Dated Brent FOB) wyniósł 68,08 USD/bbl, co stanowiło wzrost w stosunku do II kwartału 2009 roku o 8,95 USD/bbl (15,1%) i spadek w porównaniu do analogicznego okresu 2008 roku o 47,01 USD/bbl (-40,8%). Średni poziom notowań ropy Ural CIF Rotterdam wyniósł 67,76 USD/bbl, co stanowiło wzrost w stosunku do II kwartału 2009 roku o 9,29 USD/bbl (15,9%) i spadek w porównaniu do analogicznego okresu 2008 roku o 45,57 USD/bbl (-40,2%).

Wyższym cenom ropy naftowej w III kwartale 2009 roku w porównaniu z poprzednim kwartałem towarzyszył jednak spadek dyferencjału z notowań Brent/Ural z 0,67 USD/bbl w II kwartale 2009 roku do 0,32 USD/bbl w III kwartale 2009 roku (-52,4%). W stosunku do III kwartału 2008 roku dyferencjał z notowań Brent/Ural spadł o 1,44 USD/bbl (-82,0%).

W raportowanym okresie nastąpił spadek średniego poziomu marży rafineryjnej z notowań w porównaniu do II kwartału 2009 roku o 23,5% do 2,87 USD/bbl. W stosunku do analogicznego okresu 2008 roku marża rafineryjna z notowań spadła o 6,28 USD/bbl, tj. o 68,6%.

Kurs USD/PLN wahał się w przedziale od 2,80 do 3,19 i na koniec września 2009 roku wyniósł 2,89 (spadek o 9,0% wobec stanu na koniec II kwartału 2009 roku). Średni kurs USD/PLN w III kwartale 2009 roku wyniósł 2,94 i oznacza to spadek o 10,1% w porównaniu do średniego kursu w II kwartale 2009 roku. Kurs EUR/PLN wahał się w przedziale od 4,09 do 4,42 i na koniec III kwartału br. wyniósł 4,22 (spadek o 5,5% wobec stanu na koniec II kwartału 2009 roku). Średni kurs EUR/PLN w okresie wyniósł 4,20 (spadek o 5,6% w porównaniu do średniego kursu w II kwartale 2009 roku).

Na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS w raportowanym okresie wpływ miały w szczególności:

- zmienność kursu USD/PLN,
- przeszacowanie kredytów walutowych,
- zawarte zabezpieczające transakcje finansowe,
- spadek dyferencjału z notowań Brent/Ural,
- spadek marży rafineryjnej,
- wzrost cen ropy naftowej w stosunku do II kwartału 2009 roku.

W III kwartale 2009 roku skonsolidowane przychody ze sprzedaży Grupy Kapitałowej LOTOS wyniosły 4.132,0 mln zł, zysk operacyjny wyniósł 185,0 mln zł, zysk netto z działalności kontynuowanej wyniósł 580,0 mln zł, a zysk netto akcjonariuszy jednostki dominującej wyniósł 579,4 mln zł. W stosunku do III kwartału 2008 roku przychody spadły o 13,3% natomiast zysk operacyjny wzrósł o 372,3%.

2 OBSZAR POSZUKIWANIA I WYDOBYCIA

Obszar Morza Bałtyckiego

W segmencie poszukiwań i wydobycia ropy naftowej w III kwartale 2009 roku prowadzono wydobycie ropy naftowej i gazu na złożu B3. Całkowita produkcja ropy naftowej równa jej sprzedaży do Grupy LOTOS wyniosła 28,1 tys. ton (przy czym produkcja technologiczna wyniosła 43,5 tys. ton). W tym samym okresie produkcja gazu wyniosła 4.8 mln m³ i była o 31,4% niższa od produkcji w analogicznym okresie III kwartału 2008 roku. Do ważniejszych prac realizowanych w Petrobaltic w III kwartale 2009 roku zaliczyć należy:

- eksploatację złoża B3 wraz z zatłaczaniem wody do złoża z Morskiej Kopalni Ropy zlokalizowanej na platformie Baltic Beta,
- wykonanie rekonstrukcji odwiertu B3-9,
- prace związane z przygotowaniem systemu zatłaczania wody złożowej do złoża B3,
- przygotowanie do rozpoczęcia w IV kwartale 2009 roku eksploatacji złoża B8,
- zmiana koncesji dla złoża B8.

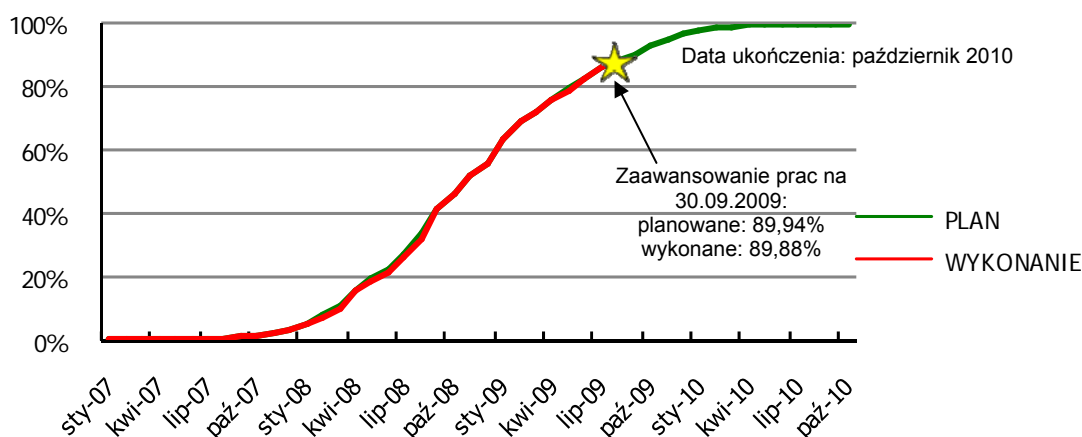
Obszar Norweskiego Szelfu Kontynentalnego

Spółka LOTOS E&P Norge prowadziła w III kwartale 2009 roku w ramach swoich licencji działania poszukiwawcze, zarówno w roli operatora (licencje: PL498 i PL503) jak i udziałowca (licencje: PL316DS, PL316CS, PL455, PL497 i PL515). Przeprowadzone zostały między innymi badania elektromagnetyczne w koncesji PL515 i badania geochemiczne w koncesji PL503. Spółka uczestniczyła również w rozwoju „Projektu Wydobywczego YME”, w ramach którego w III kwartale prowadzono wiercenie otworów produkcyjnych oraz prace związane z budową platformy produkcyjnej. Zakończenie prac umożliwiające rozpoczęcie produkcji z tego złoża przewidywane jest na II kwartał 2010 roku.

3 PROGRAM 10+

Realizacja Programu 10+, największego projektu inwestycyjnego Grupy LOTOS, a zarazem kluczowego dla przyszłego wzrostu jej wartości, w III kwartale 2009 roku koncentrowała się na realizacji zawartych kontraktów wykonawczych.

Aktualny stopień zaawansowania prac realizowanych na poziomie planowanym w ramach Programu 10+ przedstawiono na poniższym wykresie.

Źródło: Grupa LOTOS S.A.

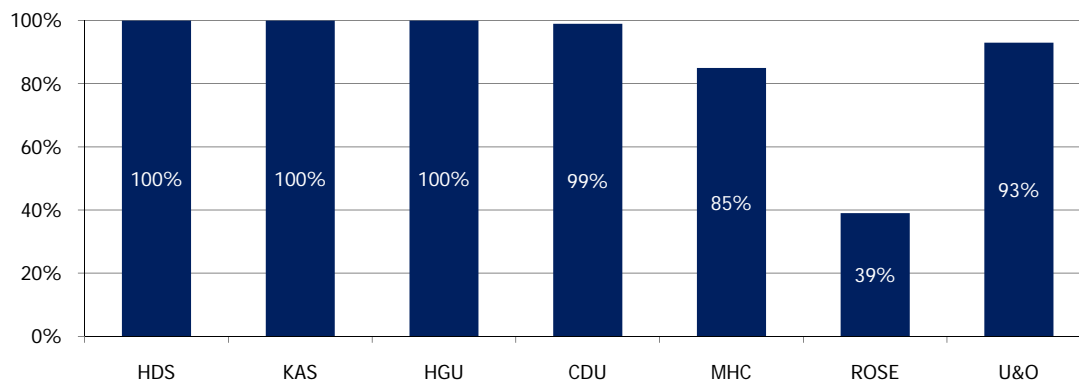
Instalacja hydroodsiarczania olejów napędowych (HDS) pracuje normalnie osiągając parametry założone w specyfikacji produktów przy obciążeniu około 60% wydajności (zgodnie z planem).

W zakresie instalacji produkcji wodoru (HGU) sfinalizowano prace projektowe i zakończono prace nad dokumentacją rozruchową i odbiorową. Przeprowadzono również wszelkie niezbędne testy, kontrole oraz szkolenia pracowników i w dniu 28 września 2009 roku instalacja ta osiągnęła stan RFSU (Ready For Start Up).

Na bloku Aminowo-Siarkowym (KAS) instalacje aminy i stripera wód kwaśnych (ARU i SWS) pracowały normalnie. W trzecim kwartale zakończono budowę i prace przygotowawcze do rozruchu na instalacjach siarkowych (SRU/TGTU). Zgodnie z planem w dniu 8 września 2009 osiągnięto stan RFSU dla tych instalacji. Instalacja mycia aminowego LPG osiągnęła stan MC (Mechanical Completion) w dniu 2 października 2009 roku.

Na instalacji destylacji ropy naftowej (CDU/VDU) zakończone zostały wszelkie prace budowlane. Pozostał do zakończenia montaż rurociągów i izolacji. Stanu MC potwierdzony protokołami osiągnięto 26 października 2009 roku.

Procentowe zaawansowanie prac na dzień 30 września 2009 roku na poszczególnych instalacjach obrazuje poniższy wykres.

Finansowanie Programu 10+

W III kwartale 2009 roku dokonano kolejnych ciągłych z linii kredytowych na finansowanie realizacji Programu 10+, których terminy i kwoty, dostosowane były do aktualnej sytuacji płatniczej Grupy LOTOS i wysokości bieżących wydatków związanych z realizacją Programu 10+. Ciągnięcia kredytu, zarówno co do kwot jak i terminów, były realizowane zgodnie z wnioskami złożonymi przez Grupę LOTOS.

Na dzień 30 września 2009 roku wykorzystanie kredytów, przyznanych na finansowanie Programu 10+ wynosiło ok. 75,4%.

Poza środkami kredytodawców, Grupa LOTOS, w celu finansowania Programu 10+, wykorzystywała - w stopniu zdeterminowanym przez umowę kredytową, również własne środki, wygenerowane w ramach działalności operacyjnej.

Nadto we wrześniu 2009 Lockheed Martin Corporation, w ramach realizacji zobowiązań offsetowych wobec Grupy LOTOS SA, wynikających z jego umowy z Rządem RP na dostawę samolotów wielozadaniowych F-16, dokonał kolejnej płatności za licencję na technologię jednej z podstawowych instalacji produkcyjnych Programu 10+.

4 PROGRAM ROZWOJU SIĘCI STACJI

W III kwartale 2009 roku działania związane z rozwojem sieci detalicznej dystrybucji paliw, realizowane przez spółkę zależną LOTOS Paliwa, skupiły się na kontynuacji rozbudowy sieci stacji własnych oraz partnerskich. W analizowanym okresie kontynuowane były działania rozpoczęte w poprzednich kwartałach:

- w sierpniu 2009 roku oddano do użytku własną stację paliw w Słupcy; w tym samym czasie wyłączono z sieci stację w Bielsku Białej,
- program partnerstwa handlowego „Rodzina LOTOS” powiększył się o 8 stacji: w Brzeżnej, Miliczu, dwie stacje we Włocławku, Lęborku, Głinojecku, Babimoście i Zielonej Górze,
- na dzień 30 września 2009 roku sprzedaż paliw Premium prowadzono na 138 stacjach własnych i 75 stacjach partnerskich.

Na dzień 30 września 2009 roku sieć stacji paliw LOTOS składała się z 324 obiektów, z czego 142 stanowiły obiekty będące własnością LOTOS Paliwa (CODO), 95 stacji partnerskich (DOFO) i 87 stacji patronackich (DODO). Podpisano łącznie 108 umów franczyzowych.

5 LOTOS CZECHOWICE I LOTOS JASŁO

W III kwartale 2009 roku spółki LOTOS Czechowice S.A. i LOTOS Jasło S.A. prowadziły dalszą restrukturyzację w zakresie zatrudnienia, działalności operacyjnej, organizacji i technologii oraz działań mających na celu rozwój zdolności wytwórczych, a także realizację nowych projektów angażujących niewykorzystywane dotąd aktywa.

Terminale oraz zbiorniki obu spółek zostały włączone do jednolitego systemu logistyki paliwowej Grupy LOTOS.

6 INFORMACJE RYNKOWE I OPERACYJNE

6.1 Rynek naftowy i paliwowy

W III kwartale 2009 roku średni poziom notowań ropy Brent (Dated Brent FOB) wyniósł 68,08 USD/bbl, co stanowiło wzrost w stosunku do II kwartału 2009 roku o 8,95 USD/bbl (15,1%) i spadek w porównaniu do analogicznego okresu 2008 roku o 47,01 USD/bbl (-40,8%).

Średni poziom notowań ropy Ural CIF Rotterdam wyniósł 67,76 USD/bbl, co stanowiło wzrost w stosunku do II kwartału 2009 roku o 9,29 USD/bbl (15,9%) i spadek w porównaniu do analogicznego okresu 2008 roku o 45,57 USD/bbl (-40,2%).

Wyższym cenom ropy naftowej w III kwartale 2009 roku w porównaniu z poprzednim kwartałem towarzyszył jednak spadek dyferencjału z notowań Brent/Ural z 0,67 USD/bbl w II kwartale 2009 roku do 0,32 USD/bbl w III kwartale 2009 roku (-52,4%). W stosunku do III kwartału 2008 roku dyferencjał z notowań Brent/Ural spadł o 1,44 USD/bbl (-82,0%).

W raportowanym okresie nastąpił spadek średniego poziomu marży rafineryjnej z notowań w porównaniu do II kwartału 2009 roku o 23,5% do 2,87 USD/bbl. W stosunku do analogicznego okresu 2008 roku marża rafineryjna z notowań spadła o 6,28 USD/bbl, tj. o 68,6%.

Średnia marża z notowań na benzynę w stosunku do II kwartału 2009 roku spadła o 10,6% do 135,86 USD/tonę a średnia marża z notowań oleju napędowego spadła o 10,0% do 60,74 USD/tonę. W porównaniu do analogicznego okresu 2008 roku średnia marża z notowań na benzynę spadła o 2,5%, a z notowań oleju napędowego spadła o 73,5%.

6.2 Rynek walutowy

W III kwartale 2009 roku kurs USD/PLN wahał się w przedziale od 2,80 do 3,19 i na koniec września 2009 roku wyniósł 2,89 (spadek o 9,0% wobec stanu na koniec II kwartału 2009 roku). Średni kurs USD/PLN w III kwartale 2009 roku wyniósł 2,94 i oznacza to spadek o 10,1% w porównaniu do średniego kursu w II kwartale 2009 roku oraz wzrost o 33,6% w stosunku do średniego kursu w III kwartale 2008 roku.

Kurs EUR/PLN wahał się w przedziale od 4,09 do 4,42 i na koniec III kwartału br. wyniósł 4,22 (spadek o 5,5% wobec stanu na koniec II kwartału 2009 roku). Średni kurs EUR/PLN w okresie wyniósł 4,20 (spadek o 5,6% w porównaniu do średniego kursu w II kwartale 2009 roku oraz wzrost o 27,0% w stosunku do średniego kursu w III kwartale 2008 roku).

6.3 Dane operacyjne

W III kwartale 2009 roku przerobiono 1.514,4 tys. ton ropy, co stanowiło 101,1% wykorzystania projektowych mocy wytwórczych rafinerii w Gdańsku.

W rafinerii w Gdańsku w okresie sprawozdawczym przerób ropy naftowej Ural wyniósł 1.484,7 tys. ton, co stanowiło 98,0% w strukturze przerobu, ropy naftowej Sahara – 17,9 tys. ton (1,2% udział w strukturze przerobu), ropy naftowej Aasgard – 4,4 tys. ton (0,3% udział w strukturze przerobu), pozostałych gatunków ropy naftowej 7,4 tys. ton (w tym 0,1 tys. ton ropy Rozewie wydobywanej przez Petrobaltic).

Grupa Kapitałowa sprzedała w III kwartale 2009 roku 395 tys. ton benzyn motorowych (włącznie z reformatem), 1.030 tys. ton oleju napędowego, 61 tys. ton lekkiego oleju opałowego, 29 tys. ton ciężkiego oleju opałowego, 116 tys. ton paliwa lotniczego, 315 tys. ton asfaltów i 135 tys. ton pozostałych produktów (38 tys. ton LPG, 17 tys. ton olejów smarowych, 36 tys. ton olejów bazowych, 7 tys. ton paliwa bunkrowego i 36 tys. ton pozostałych produktów ropopochodnych).

Sprzedaż detaliczna paliw na stacjach własnych i partnerskich Grupy Kapitałowej LOTOS wyniosła łącznie w III kwartale 2009 roku 166 tys. ton, co oznaczało wzrost o 19,3% wobec III kwartału 2008 roku oraz wzrost o 7,6% w stosunku do II kwartału 2009 roku.

Zatrudnienie w Grupie Kapitałowej LOTOS w III kwartale 2009 roku zwiększyło się w stosunku do końca II kwartału 2009 roku o 24 osoby, tj. do poziomu 4.910 osób.

7 KOMENTARZ DO SKONSOLIDOWANYCH WYNIKÓW GRUPY KAPITAŁOWEJ

7.1 Skonsolidowane sprawozdanie z pełnego dochodu

W III kwartale 2009 roku przychody ze sprzedaży Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. wyniosły 4.132,0 mln zł, tj. o 632,2 mln zł mniej niż w III kwartale 2008 roku, głównie na skutek niższych notowań cen ropy i produktów naftowych na rynkach światowych w porównaniu z III kwartałem 2008 roku. W III kwartale 2009 roku średni poziom notowań ropy Brent (Dated Brent) wyniósł 68,08 USD/bbl, co stanowi spadek w stosunku do III kwartału 2008 roku o 40,8%. Średnia cena sprzedaży netto obniżyła się o 15,4% z 2.347 zł/t w III kwartale 2008 roku do 1.985 zł/t w III kwartale 2009 roku.

Wolumen sprzedaży Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. w III kwartale 2009 roku wyniósł 2.081,4 tys. ton i zwiększył się w porównaniu z okresem analogicznym roku poprzedniego o 51,5 tys. ton, tj. o 2,5%. W porównaniu do wolumenu sprzedaży w III kwartale 2008 roku na poziomie 2.029,9 tys. ton, w analizowanym kwartale nastąpił wzrost wolumenu sprzedaży olejów napędowych (+169,9 tys. ton), reformatu (+14,5 tys. ton), olejów bazowych (+ 13,5 tys. ton), benzyn (+9,9 tys. ton), asfaltów (+8,9 tys. ton) i pozostałych produktów rafineryjnych (+7,9 tys. ton), przy równoczesnym spadku wolumenu sprzedaży paliwa bunkrowego (-94,0 tys. ton), ciężkich olejów opałowych (-28,8 tys. ton), gazów płynnych (-27,5 tys. ton), lekkiego oleju opałowego (-13,7 tys. ton), paliwa JET A-1 (-5,4 tys. ton) i olejów smarowych (-3,7 tys. ton).

Skonsolidowany koszt własny sprzedaży w III kwartale 2009 roku wyniósł 3.648,8 mln zł i zmniejszył się w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o 802,7 mln zł, tj. o 18,0%. Koszt własny przypadający na 1 tonę sprzedaży wyniósł w analizowanym kwartale 1.753 zł/t, tj. o 20,1% mniej niż w III kwartale 2008 roku. Średnia marża brutto przypadająca na 1 tonę sprzedanego wolumenu osiągnęła w III kwartale 2009 roku poziom 232 zł/t i wzrosła w porównaniu do III kwartału 2008 roku o 50,7%.

W III kwartale 2009 roku marże z notowań dla średnich frakcji z przerobu ropy były niższe od marż w III kwartale 2008 roku. Średniokwartalna marża z notowań dla Diesla 10 ppm wyniosła 60,7 USD/t i obniżyła się w III kwartale 2009 roku w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o 73,5%, dla Gasoil 0,1 wyniosła 45,0 USD/t, tj. spadła o 78,5% i dla Paliwa JET wyniosła 90,1 USD/t, tj. o 70,9% mniej niż w

III kwartale 2008 roku. Średnia marża rafineryjna z notowań w III kwartale 2009 roku osiągnęła poziom 2,87 USD/bbl i była niższa od marży w III kwartale 2008 roku o 68,6%.

Niższemu poziomowi cen ropy naftowej w III kwartale 2009 roku w porównaniu z III kwartałem 2008 roku towarzyszył 82,0% spadek średniego dyferencjału z notowań Brent/Ural z 1,76 USD/bbl w III kwartale 2008 roku do 0,32 USD/bbl w analizowanym kwartale.

Mimo powyższych niesprzyjających czynników makroekonomicznych zysk ze sprzedaży osiągnięty przez Grupę Kapitałową Grupy LOTOS S.A. w III kwartale 2009 roku wyniósł 483,2 mln zł, tj. o 54,5% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Zastosowanie do wyceny rozchodu zapasów metody średniej ważonej stosowanej w Grupie Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. spowodowało wzrost wyniku operacyjnego w III kwartale 2009 roku o 86,4 mln zł, tj. o 62,3 mln zł więcej niż w III kwartale 2008 roku (zysk operacyjny wg LIFO wyniósł w III kwartale 2009 roku 98,6 mln zł w porównaniu do 15,1 mln zł w III kwartale 2008 roku).

Koszty sprzedaży wygenerowane przez Grupę Kapitałową Grupy LOTOS S.A. w III kwartale 2009 roku osiągnęły poziom 193,0 mln zł, tj. o 3,2% wyższy niż w analogicznym okresie 2008 roku, głównie w związku z większym wolumenem sprzedaży. Średni koszt sprzedaży przypadający na 1 tonę sprzedanego wolumenu wyniósł w III kwartale 2009 roku 92,7 zł/t, tj. o 0,5% więcej niż w III kwartale 2008 roku, na skutek przede wszystkim wzrostu kursu USD. Koszty ogólnego zarządu osiągnęły poziom 84,1 mln zł, tj. o 7,9% wyższy niż w analogicznym okresie 2008 roku, przede wszystkim na skutek rozszerzonej skali działalności Grupy Kapitałowej, głównie w obszarze wydobywczym.

Saldo na pozostałej działalności operacyjnej w III kwartale 2009 roku było ujemne i wyniosło -21,2 mln zł. Uwzględnia ono zawiązanie odpisu aktualizującego należności w kwocie 21,2 mln zł, dotyczące spółki Krak-Gaz Sp.z o.o., która nie jest objęta konsolidacją od 1 lipca 2009 roku w związku z utratą nad nią kontroli.

Mimo niekorzystnych warunków makroekonomicznych związanych z niską marżą rafineryjną i niskim dyferencjałem Brent/Ural Grupa Kapitałowa Grupy LOTOS S.A. wykazała za III kwartał 2009 roku zysk na działalności operacyjnej w wysokości 185,0 mln zł, tj. o 145,8 mln zł wyższy od zysku operacyjnego w III kwartale 2008 roku.

Saldo na działalności finansowej w III kwartale 2009 roku wyniosło 514,3 mln zł i było o 833,5 mln zł wyższe od ujemnego salda na działalności finansowej w III kwartale 2008 roku. Wysokie dodatnie saldo w analizowanym okresie związane jest przede wszystkim z dodatnimi różnicami kursowymi z przeszacowania kredytów i pożyczek na poziomie 433,9 mln zł, pozostałymi różnicami kursowymi w wysokości 60,2 mln zł, oraz z wyceną i rozliczeniem transakcji zabezpieczających ryzyko rynkowe w wysokości 30,5 mln zł.

Łączna nadwyżka dodatniego rozliczenia instrumentów pochodnych za III kwartał 2009 roku odniesiona w przychody finansowe wyniosła 108,6 mln zł, w tym: z tytułu transakcji forward zabezpieczających poziom kursów walutowych w kwocie 37,2 mln zł, z tytułu rozliczenia transakcji zabezpieczających poziom marży rafineryjnej (full barrel swap) w kwocie 57,7 mln zł, z tytułu kontraktów futures zabezpieczających ceny uprawnień do emisji CO₂ w wysokości -0,4 mln zł oraz z tytułu transakcji zabezpieczających poziom stóp procentowych (FRA, IRS) w wysokości +14,1 mln zł. Efekt wyceny otwartych (nierozliczonych) transakcji terminowych w III kwartale 2009 roku wyniósł -78,1 mln zł w tym: wycena transakcji forward zabezpieczających poziom kursów walutowych w kwocie 18,8 mln zł, wycena transakcji zabezpieczających poziom stopy procentowej (FRA, IRS) w kwocie -16,6 mln zł, efekt wyceny transakcji zabezpieczających poziom marży rafineryjnej (full barrel swap) w kwocie -79,7 mln zł

oraz wycena kontraktów futures zabezpieczających ceny uprawnień do emisji CO₂ w kwocie -0,6 mln zł.

Szczegóły dotyczące otwartych transakcji terminowych przedstawiono w tabelach poniżej.

Tabela 1. Wykaz transakcji zabezpieczających ceny surowców i produktów naftowych na 30 września 2009 roku

Okres Produkt/Surowiec	Indeks	IV kw. 2009	
		Wolumen (mt)	Przedział ceny USD/mt
Olej napędowy	10 PPM Cargoes CIF NWE / ARA (Platts)	-21 303	568,00 - 609,50
Ciężki olej opałowy	3.5 PCT Barges FOB Rotterdam (Platts)	96 829	385,50 - 406,75

Tabela 2. Wykaz transakcji terminowych zabezpieczających poziom kursów walutowych na 30 września 2009 roku

Para walut	Instrument	Wolumen	Waluta	Przedział kursu
Kurs EUR/USD	Forward	106 800 000	EUR	1,2515 - 1,4770
Kursy EUR/PLN	Forward	-13 100 000	EUR	4,1744 - 4,6600
Kursy USD/PLN	Forward	-4 310 000	USD	2,8387 - 3,5820

Tabela 3. Wykaz transakcji terminowych zabezpieczających poziom stopy procentowej na 30 września 2009 roku

Instrument	Data początkowa	Data końcowa	Nominał	Waluta	Przedział stopy procentowej	Stopa referencyjna
FRA	15.10.2009	15.01.2010	1 280 000 000	USD	0,71% - 0,71%	LIBOR 3M
IRS	od 15.10.2008 do 15.07.2011	od 30.06.2011 do 15.01.2018	1 280 000 000	USD	3,33% -4,33%	LIBOR 6M

W okresie III kwartału 2009 roku w związku z ustanowieniem z dniem 1 lipca 2009 roku tymczasowego nadzorca sądowego i utratą przez LOTOS Gaz S.A. kontroli nad spółką zależną Krak-Gaz Sp.z o.o. w skonsolidowanym sprawozdaniu z pełnego dochodu uwzględniona została utrata kontroli nad jednostką zależną w kwocie 30,8 mln zł powiększająca wynik przed opodatkowaniem.

Zysk przed opodatkowaniem Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. w III kwartale 2009 roku wyniósł 730,1 mln zł, wobec straty w III kwartale 2008 roku na poziomie -279,9 mln zł.

Zysk netto z działalności kontynuowanej w III kwartale 2009 roku wyniósł 580,0 mln zł, wobec straty netto z działalności kontynuowanej w III kwartale 2008 roku w wysokości -223,9 mln zł. Zysk netto akcjonariuszy Jednostki Dominującej osiągnął poziom 579,4 mln zł.

7.2 Skonsolidowane sprawozdanie z pozycji finansowej

Na dzień 30 września 2009 roku suma bilansowa Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. wyniosła 14.786,4 mln zł, co oznacza wzrost w ciągu trzech kwartałów 2009 roku

o 2.584,4 mln zł. Był on spowodowany wzrostem stanu aktywów trwałych o 2.322,6 mln zł i aktywów obrotowych o 266,2 mln zł. W okresie 9 miesięcy 2009 roku wzrosły stany rzeczowych aktywów trwałych o 3.311,2 mln zł, długoterminowych aktywów finansowych o 71,0 mln zł (między innymi w związku z ujęciem długoterminowej części dodatniej wyceny instrumentów finansowych), wartości niematerialnych o 30,7 mln zł oraz pozostałego majątku o 7,6 mln zł. Równocześnie zmniejszył się stan zaliczek na środki trwałe w budowie o 1.008,5 mln zł, aktywów z tytułu podatku odroczonego o 88,3 mln zł oraz stan inwestycji w nieruchomości o 1,1 mln zł. Zmiany te związane są z realizacją Programu 10+ w Jednostce Dominującej oraz z nakładami na zagospodarowanie złoża YME na Morzu Północnym. W analizowanym okresie nastąpił również wzrost poziomu zapasów o 488,9 mln zł w związku ze wzrostem cen ropy i produktów naftowych na koniec III kwartału 2009 roku w porównaniu z cenami z końca 2008 roku oraz wzrostem o 133 tys. ton wymaganej Ustawą masy zapasów obowiązkowych. W związku ze znacznym wzrostem cen produktów w okresie 9 miesięcy 2009 roku nastąpił wzrost o 364,9 mln zł stanu należności z tytułu dostaw i innych. Równocześnie zmniejszył się o 141,7 mln zł stan należności z tytułu podatku dochodowego głównie w Jednostce Dominującej oraz o 138,9 mln zł stan krótkoterminowych aktywów finansowych. Spadek o 289,9 mln zł stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów jest efektem przede wszystkim poniesionych nakładów inwestycyjnych. Krótkoterminowe aktywa finansowe na koniec września 2009 roku osiągnęły poziom 189,9 mln zł, z czego 188,7 mln zł dotyczy transakcji zabezpieczających.

W strukturze aktywów wzrósł udział aktywów trwałych z 58,1% w 2008 roku do 63,7% na koniec analizowanego okresu.

Stan kapitałów własnych na dzień 30 września 2009 roku wyniósł 6.489,8 mln zł, tj. wzrósł o 689,7 mln zł w ciągu 9 miesięcy 2009 roku, na skutek wzrostu o 672,9 mln zł zysków zatrzymanych, wzrostu o 340,4 mln zł kapitału zapasowego i o 16,2 mln zł kapitału podstawowego, w związku z podwyższeniem kapitału zakładowego Grupy LOTOS S.A., oraz wzrostu o 21,3 mln zł różnic kursowych z przeliczenia. Równocześnie obniżył się o 361,1 mln zł poziom udziałów niekontrolujących w wyniku rozliczenia przejęcia 30,32% akcji spółki Petrobaltic S.A., 5% akcji spółki LOTOS Czechowice S.A. oraz 5% akcji spółki LOTOS Jasło S.A. od udziałów niekontrolujących.

Stan zobowiązań długoterminowych w okresie 9 miesięcy 2009 roku uległ wzrostowi o 1.409,8 mln zł, głównie na skutek wzrostu o 1.265,6 mln zł poziomu kredytów i pożyczek długoterminowych związanych przede wszystkim z realizacją Programu 10+ oraz wzrostu o 117,5 mln zł pozostałych zobowiązań finansowych, głównie w związku z ujęciem długoterminowej części ujemnej wyceny instrumentów finansowych. Poziom zobowiązań długoterminowych wyniósł na koniec września 2009 roku 5.110,3 mln zł, w tym stan oprocentowanych kredytów i pożyczek wyniósł 4.677,8 mln zł.

Stan zobowiązań krótkoterminowych wyniósł na koniec września 2009 roku 3.186,4 mln zł i wzrósł w okresie 9 miesięcy 2009 roku o 484,9 mln zł, tj. o 18,0%, przede wszystkim na skutek wzrostu o 311,7 mln zł stanu zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych biernych związanego z wyższymi cenami surowców oraz wzrostu o 153,2 mln zł stanu kredytów i pożyczek krótkoterminowych głównie w Jednostce Dominującej i Grupie Kapitałowej Petrobaltic S.A. Poziom oprocentowanych krótkoterminowych kredytów i pożyczek w Grupie Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. wyniósł na dzień 30 września 2009 roku 660,6 mln zł. Stan pozostałych krótkoterminowych zobowiązań finansowych wyniósł na 30 września 2009 roku 228,0 mln zł, z czego 138,2 mln zł dotyczy ujemnej wyceny instrumentów finansowych.

W strukturze pasywów zmniejszył się udział kapitałów własnych z 47,5% na koniec 2008 roku do 43,9% na koniec września 2009 roku. Udział zobowiązań długoterminowych zwiększył się o 4,2 punktów procentowych.

7.3 Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Stan środków pieniężnych w Grupie Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. na koniec września 2009 roku wyniósł 16,4 mln zł i obniżył się w porównaniu ze stanem na koniec września 2008 roku o 114,3 mln zł.

Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej w III kwartale 2009 roku wyniosły 149,3 mln zł, tj. o 126,0 mln zł więcej niż w III kwartale 2008 roku. Na zwiększenie przepływów środków pieniężnych z działalności operacyjnej w III kwartale 2009 roku wpłynęły przede wszystkim: zysk netto na poziomie 580,0 mln zł, nadwyżka podatku wykazanego w rachunku wyników nad podatkiem zapłaconym w wysokości 114,7 mln zł, amortyzacja na poziomie 71,8 mln zł, korekta straty z tytułu działalności inwestycyjnej na poziomie 46,3 mln zł, zmniejszenie stanu rozliczeń międzyokresowych czynnych o 27,2 mln zł oraz zwiększenie stanu rezerw o 11,8 mln zł. Do głównych czynników zmniejszających wartość przepływów operacyjnych w III kwartale 2009 roku należą: korekta z tytułu dodatnich różnic kursowych w kwocie 356,3 mln zł, korekty wynikające z rozliczenia instrumentów finansowych na poziomie 118,2 mln zł, zwiększenie poziomu zapasów o 117,6 mln zł, zwiększenie stanu należności o 84,5 mln zł, oraz zmniejszenie stanu zobowiązań krótkoterminowych o 28,7 mln zł.

Saldo przepływów środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej w III kwartale 2009 roku wyniosło -836,9 mln zł i w porównaniu z saldem przepływów w III kwartale 2008 roku było niższe o 163,8 mln zł. Ujemne saldo przepływów środków pieniężnych w III kwartale 2009 roku związane jest przede wszystkim z nadwyżką wydatków nad wpływami dotyczącą rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oraz wydatkami z tytułu zaliczek na środki trwałe w budowie w łącznej kwocie 822,9 mln zł.

W III kwartale 2009 roku saldo przepływów środków pieniężnych z działalności finansowej w Grupie Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. wyniosło 527,4 mln zł i było wyższe od salda przepływów środków pieniężnych z działalności finansowej w III kwartale 2008 roku o 69,2 mln zł. Wzrost ten związany jest przede wszystkim z większymi, w porównaniu z III kwartałem roku ubiegłego o 266,3 mln zł korektami z tytułu rozliczenia instrumentów finansowych. Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek w III kwartale 2009 roku w wysokości 490,2 mln zł były niższe od wpływów w III kwartale 2008 roku o 186,6 mln zł. Wydatki z tytułu zapłaconych odsetek oraz spłaty kredytów w III kwartale 2009 wyniosły 79,8 mln zł, tj. o 9,6 mln zł więcej niż w okresie porównywalnym.

8 WYNIK OPERACYJNY W PODZIALE NA SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI

W działalności operacyjnej Grupy Kapitałowej LOTOS wyróżnia się dwa główne sprawozdawcze segmenty operacyjne:

- segment wydobywczy obejmujący działalność w zakresie pozyskiwania oraz eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego,
- segment produkcji i handlu obejmujący działalność spółek w zakresie wytwarzania, przetwarzania produktów rafinacji ropy naftowej, jak również ich sprzedaży hurtowej i detalicznej oraz działalność pomocniczą, transportową i serwisową.

Szczegółowy opis segmentów przedstawiony został w Komentarzu Zarządu do wyników Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS za I kwartał 2009 roku.

Wyniki segmentowe są obliczane i prezentowane przed dokonaniem korekt międzysegmentowych.

Tabela 4. Wynik operacyjny za III kwartał 2009 roku w podziale na segmenty działalności

w mln zł	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Pozostałe		Korekty konsolidacyjne		Skonsolidowane	
	III	III	III	III	III(*)	III(**)	III	III	III	III
	kwartał 2009	kwartał 2008	kwartał 2009	kwartał 2008	kwartał 2009	kwartał 2008	kwartał 2009	kwartał 2008	kwartał 2009	kwartał 2008
Przychody ze sprzedaży	44	96	4 114	4 709	71	137	-97	-178	4 132	4 764
<i>Sprzedaż między segmentami</i>	40	94	44	54	13	30	-97	-178	0	0
<i>Sprzedaż zewnętrzna</i>	4	2	4 070	4 655	58	107	0	0	4 132	4 764
Zysk operacyjny	4	41	212	10	-20	5	-11	-17	185	39
Amortyzacja	13	12	59	67	0	0	0	0	72	79
EBITDA	17	53	271	77	-20	5	-11	-17	257	118
Aktywa razem	1 693	1 708	13 525	10 493	47	67	-479	-66	14 786	12 202

* zawiera spółki: LOTOS Ekoenergia S.A., LOTOS Park Technologiczny Sp. z o.o., Grupę Kapitałową LOTOS Gaz S.A. (do dnia utraty kontroli nad spółką zależną).

** zawiera spółki: LOTOS Ekoenergia S.A., LOTOS Park Technologiczny Sp. z o.o., Grupę Kapitałową LOTOS Gaz S.A., Rafineria Nafty „GLIMAR” S.A.

Źródło: Grupa LOTOS S.A.

Tabela 5. Wynik operacyjny za 3 kwartały 2009 roku w podziale na segmenty działalności

w mln zł	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Pozostałe		Korekty konsolidacyjne		Skonsolidowane	
	3	3	3	3	3(*)	3(**)	3	3	3	3
	kwartały 2009	kwartały 2008	kwartały 2009	kwartały 2008	kwartały 2009	kwartały 2008	kwartały 2009	kwartały 2008	kwartały 2009	kwartały 2008
Przychody ze sprzedaży	153	325	10 212	12 388	220	367	-288	-536	10 297	12 544
<i>Sprzedaż między segmentami</i>	148	320	96	140	44	76	-288	-536	0	0
<i>Sprzedaż zewnętrzna</i>	5	5	10 116	12 248	176	291	0	0	10 297	12 544
Zysk operacyjny	-1	166	382	414	-43	-7	0	-53	338	520
Amortyzacja	35	37	183	198	1	1	0	0	219	236
EBITDA	34	203	565	612	-42	-6	0	-53	557	756
Aktywa razem	1 693	1 708	13 525	10 493	47	67	-479	-66	14 786	12 202

* zawiera spółki: LOTOS Ekoenergia S.A., LOTOS Park Technologiczny Sp. z o.o., Grupę Kapitałową LOTOS Gaz S.A. (do dnia utraty kontroli nad spółką zależną).

** zawiera spółki: LOTOS Ekoenergia S.A., LOTOS Park Technologiczny Sp. z o.o., Grupę Kapitałową LOTOS Gaz S.A., Rafineria Nafty „GLIMAR” S.A.

Źródło: Grupa LOTOS S.A.

8.1 Segment wydobywczy

Przychody segmentu wydobywczego w III kwartale 2009 roku wyniosły 44 mln zł, tj. o 54 % mniej niż w okresie porównywalnym roku poprzedniego. Wynik operacyjny ukształtował się na poziomie 4 mln zł, a wynik operacyjny powiększony o amortyzację (EBITDA) wyniósł 17 mln zł. W analogicznym okresie roku 2008 wynik operacyjny wyniósł 41 mln zł, a powiększony o amortyzację 53 mln zł.

Na niższe wyniki segmentu wydobywczego w porównaniu z III kwartałem 2008 roku wpływ miały: niższe o 41% notowania cen ropy naftowej na rynkach światowych, niższy o 47% wolumen sprzedaży ropy naftowej oraz działalność LOTOS E&P Norge skoncentrowana na działaniach o charakterze zarządczym i poniesione w związku z tym koszty ogólnego zarządu przy równoczesnym braku przychodów z działalności operacyjnej.

8.2 Segment produkcji i handlu

Przychody ze sprzedaży segmentu produkcji i handlu w III kwartale 2009 roku wyniosły 4.114 mln zł, tj. na poziomie o 13% mniejszym od przychodów III kwartału 2008 roku. Wynik operacyjny segmentu wyniósł 212 mln zł, a wynik operacyjny powiększony o amortyzację (EBITDA) wyniósł 271 mln zł. W analogicznym okresie roku 2008 wynik operacyjny wyniósł 10 mln zł, a powiększony o amortyzację 77 mln zł.

Na wzrost wyników segmentu produkcji i handlu w III kwartale 2009 roku w porównaniu z okresem analogicznym roku ubiegłego istotny wpływ miał wyższy o 34% średniokwartalny kurs USD. Dodatkowo różniące się znacznie trendy kursów USD w porównywanych okresach (duże tempo spadku wartości złotówki w III kwartale 2008 roku i nieznacznie wzmacniająca się złotówka w III kwartale 2009 roku) i związane z nimi powstałe różnice kursowe z działalności operacyjnej spowodowały wzrost wyniku operacyjnego segmentu produkcji i handlu w III kwartale 2009 roku w porównaniu z okresem analogicznym roku ubiegłego. Również zastosowanie do wyceny rozchodu zapasów metody średniej ważonej stosowanej w Grupie Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. spowodowało wzrost wyniku operacyjnego w III kwartale 2009 r. Czynnikiem niekorzystnym dla segmentu produkcji i handlu były niższe w porównaniu z III kwartałem 2008 roku o 69% marża rafineryjna z notowań oraz niższy o 82% dyferencjał z notowań Brent/Ural.

Do segmentu produkcji i handlu zaliczony został obszar detaliczny. Na koniec września 2009 roku liczba stacji własnych wyniosła 142 stacji (niezmieniona liczba stacji w stosunku do końca czerwca 2009 roku), liczba stacji partnerskich wyniosła 95 (wzrost o 8 stacji), a liczba stacji patronackich 87 (spadek o 2 stacje). Podpisano łącznie 108 umów franczyzowych.

W ramach segmentu produkcji i handlu wyniki finansowe obszaru detalicznego wyniosły odpowiednio: przychody ze sprzedaży 465 mln zł, zysk operacyjny 17 mln zł, EBITDA 27 mln zł. W analogicznym okresie 2008 roku wynik operacyjny wyniósł 8 mln zł a EBITDA 18 mln zł.

8.3 Pozostała działalność

W III kwartale 2009 roku przychody ze sprzedaży w zakresie pozostałej działalności wyniosły 72 mln zł, wynik operacyjny segmentu wyniósł -20 mln zł i wynik EBITDA wyniósł -20 mln zł. W analogicznym okresie roku 2008 wynik operacyjny wyniósł 5 mln zł i EBITDA 5 mln zł.

Wynik operacyjny w III kwartale 2009 roku w zakresie pozostałej działalności uwzględnia zdarzenie jednorazowe związane z odpisem aktualizującym należności w kwocie 21,2 mln zł, dotyczące spółki Krak-Gaz Sp.z o.o., która przestała być objęta konsolidacją od 1 lipca 2009 roku w związku z utratą nad nią kontroli.

9 WPLYW WYCENY ZAPASÓW METODĄ LIFO

Grupa LOTOS podaje do wiadomości informację na temat wpływu wyceny zapasów metodą LIFO („ostatnie przyszło – pierwsze wyszło”) na skonsolidowane wyniki finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS w III kwartale 2009 roku.

Grupa Kapitałowa LOTOS, zgodnie z przyjętymi zasadami wyceny zapasów, stosuje do wyceny rozchodu zapasów metodę średniej ważonej ceny nabycia. Stosowanie takiej metody wyceny zapasów powoduje opóźnienie przenoszenia efektów zmiany cen ropy w stosunku do cen wyrobów gotowych. W związku z powyższym, wzrostowa tendencja cen ropy na rynkach światowych wpływa pozytywnie, a tendencja spadkowa wpływa negatywnie na osiągnięte wyniki finansowe. Zysk operacyjny uwzględniający powyższą metodę wyceny zapasów zaprezentowano w tabeli w pozycji nr 1.

Wpływ zastosowania metody LIFO do wyceny zapasów został zaprezentowany w pozycji nr 2, a skonsolidowany zysk operacyjny Grupy Kapitałowej LOTOS za III kwartał 2009 roku (wraz z danymi porównywalnymi za III kwartał 2008 roku) uwzględniający szacunek wpływu wyceny zapasów metodą LIFO zaprezentowano w tabeli w pozycji 3.

Tabela 6. Wpływ wyceny zapasów na wynik operacyjny

I.p.	mln zł	III kw. 2009	III kw. 2008	Zmiana
1.	Zysk operacyjny	185,0	39,2	371,9%
2.	Efekt LIFO	- 86,4	-24,1	258,5%
3.	Zysk operacyjny wg LIFO	98,6	15,1	553,0%

Źródło: Grupa LOTOS S.A.

W III kwartale 2009 roku wpływ wyceny zapasów spowodował wzrost wyniku operacyjnego o 86,4 mln zł w porównaniu do wzrostu wyniku operacyjnego o 24,1 mln zł w III kwartale 2008 roku. W przypadku zastosowania metody wyceny zapasów LIFO wynik operacyjny wyniósłby 98,6 mln zł w III kwartale 2009 roku i 15,1 mln zł w III kwartale 2008 roku.

Przy ustalaniu zysku operacyjnego Grupy Kapitałowej LOTOS za III kwartał 2009 roku (wraz z danymi porównywalnymi za III kwartał 2008 roku) uwzględniającego szacunek wpływu wyceny zapasów metodą LIFO przyjęto założenia opisane w raporcie bieżącym nr 29/2006, z zastrzeżeniem, że począwszy od 2009 roku przyrosty ilościowe (liczone jako różnica między stanem na koniec okresu a stanem na początek danego okresu) wyceniane są według kosztu jednostkowego na koniec poszczególnych kwartałów danego roku.